

Wójcik, Zbigniew

Wystawa Muzeum Ziemi poświęcona Bolesławowi Krupińskiemu

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 23/1, 261-262

1978

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mi. Podkreślano znaczenie dla obu stron referatu dra L. Prikryla (doc. Z. Wójcik, mgr H. Rutkowski); dr B. Krassowski poinformował o powołaniu Sekcji Bibliotek Kartograficznych przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, której celem będzie m.in. pomoc Bibliotece Narodowej w realizowaniu szerokich zamierzeń w zakresie tworzenia ogólnopolskiego zbioru kartograficznego we współpracy z Zespołem Historii Kartografii; doc. Z. Wójcik mówił o zamierzeniach edytorskich w zakresie dawnych map geologicznych.

Ustalono dalszy program działania Zespołu Historii Kartografii. Konferencje, jak dotąd, powinny odbywać się corocznie. Od 1978 r. pierwszy dzień obrad poświęcony będzie wybranym tematom, zaś w drugim dniu reprezentowane będą referaty na tematy różne. Najbliższą konferencję wyznaczono na 13—14 X 1978 r. w Toruniu, we współpracy z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych oraz Instytutem Historii i Archiwistyki UMK. Tematem obrad będą mapy i plany archiwalne. W 1979 r. odbędzie się międzynarodowa polsko-czechosłowacka konferencja poświęcona dziejom i rozwojowi polskich, czeskich i słowackich map górniczych i geologicznych. Natomiast w 1982 r. konferencja będzie włączona do programu mających się odbyć w Warszawie obrad Międzynarodowej Asocjacji Kartograficznej. Przyjęto także wniosek prof. J. Szaflarskiego poświęcenia jednej z przyszłych konferencji problemom kartografii górskiej (głównie Tatr).

Sumując wyniki obrad doc. J. Janczak zwrócił szczególną uwagę na rosnące zainteresowanie konferencjami kartograficznymi i przyjmowanie przez nie międzynarodowego charakteru. Początkowy cel: integracja uczonych i środowisk naukowych rozproszonych w różnych instytucjach — został już w pełni dokonany.

Zbigniew Rzepa

WYSTAWA MUZEUM ZIEMI POŚWIĘCONA BOLESŁAWOWI KRUPIŃSKIEMU

Dr Bolesław Krupiński (15 III 1893 — 24 X 1972) — profesor Akademii Górniczej w Krakowie — rozpoczął studia w Instytucie Górniczym w Petersburgu przed I Wojną Światową. Ukończył je z odznaczeniem w 1923 r. w Akademii Górniczej w Krakowie. Później pracował w górnictwie węglowym — nie zrywając kontaktu z macierzystą uczelnią. W 1945 r. w uczelni tej uzyskał doktorat, a w roku następnym habilitację. Jednocześnie objął kierownictwo Katedry Ekonomiki i Organizacji, którą prowadził do przejścia na emeryturę. Katedra ta stała się polską szkołą budowy kopalń.

Był typem uczonego, który potrafił jednocześnie pełnić wiele funkcji społecznych i administracyjnych. Wystarczy powiedzieć, że w latach 1956—1972 przewodniczył Państwowej Radzie Górnictwa, a od 1958 r. zorganizował siedem Międzynarodowych Kongresów Górniczych. Wydajnie pracował jako przewodniczący Rady Naukowej Muzeum Ziemi PAN w Warszawie. Uczestniczył także w różnych imprezach specjalistycznych, jak np. w polsko-radzieckich sympozjach z zakresu historii nauk geologicznych i geograficznych¹.

W piątą rocznicę zgonu Bolesława Krupińskiego zorganizowano w Muzeum Ziemi niewielki pokaz materiałów dokumentujących życie zasłużonego górnika PRL — zgromadzonych w Archiwum tej instytucji. Przedstawiono m.in. publikacje, rękopisy, fotografie, medale i niektóre opracowania poświęcone Krupińskiemu (polskie i radzieckie). Na podkreślenie zasługuje m.in. artykuł Krupińskiego z „Gazety Robotniczej” z 1947 r. pt. *Instytut Naukowo-Badawczy Przemysłu Węglowego placówka niezbędna*, opracowanie zamieszczone w „Pracach Muzeum Ziemi” w 1971 r. pt. *Z dziejów górnictwa i jego związków z naukami geologicznymi i inne*.

Scenariusz pokazu przygotowała pracowniczka Archiwum Muzeum Ziemi — p. Janina Górską, podkreślając szczególne związki Bolesława Krupińskiego z górnictwem w Polsce.

Dodać należy, że Komitet Trwałego Uczczenia Pamięci B. Krupińskiego czynił starania o budowę przy Muzeum Ziemi specjalnego oddziału poświęconego twórcy polskiej szkoły budownictwa kopalń. Trudności techniczne zahamowały starania zmierzające do realizacji tego projektu. Można jednak mieć nadzieję, że placówka taka powstanie w Warszawie i będzie wizytówką polskiej myśli technicznej w zakresie górnictwa i geologii surowców mineralnych.

Zbigniew Wójcik

WYSTAWA MUZEUM TATRZAŃSKIEGO PN. JÓZEF FEDOROWICZ
A BADANIA METEOROLOGICZNE W TATRACH I ZAKOPANEM

W sierpniu 1977 r. w Muzeum Tatrzańskim im. T. Chałubińskiego otwarto wystawę — według scenariusza kustosa Ireny Wrońskiej — poświęconą Józefowi Fedorowiczowi (1893—1963). Pokazano na niej przede wszystkim pamiątki, dotyczące sławnego „Pimka” — jednej z legendarnych postaci Zakopanego. Przedstawiono zarazem dzieje badań meteorologicznych na terenie Zakopanego i Tatr pod koniec XIX i w XX w.

J. Fedorowicz urodził się w Lipnie koło Mińska. Gimnazjum ukończył w Moryzju. Studiował meteorologię w Ufie pod kierunkiem prof. Michaiłowa. W mieście tym pracował również w Biurze Meteorologicznym, organizując jednocześnie nowoczesną sieć stacji pomiarowych. W 1921 r. powrócił do Polski i w kwietniu roku następnego objął kierownictwo stacji meteorologicznej w Zakopanem. Na tym stanowisku pozostał aż do śmierci. Opublikował szereg artykułów o badanych zjawiskach. Współpracował z wybitnymi klimatologami (m.in. W. Milatą — razem zorganizowali stację badawczą na Hali Gąsienicowej, T. Górczyńskim, E. Stenzem). Konstruował także aparaty do badań opadów itp. W 1962 r. uroczystie obchodzono jubileusz 40-lecia jego pracy w Zakopanem.

Na wystawie zgromadzono liczne materiały, dotyczące dziejów meteorologii w Tatrach i Zakopanem, pamiątki po Fedorowiczu itp. Pochodziły one ze zbiorów Zofii Fedorowiczowej (żony Józefa), Archiwum Muzeum Tatrzańskie i Zakład. Hydro-Meteorologicznego w Zakopanem. Zgrupowano je w czterech działach. Pierwszy był retrospektywnym spojrzeniem na dzieje badań meteorologicznych w Tatrach. Wskazano przede wszystkim na próby badań nad klimatem tego regionu prowadzone przez Towarzystwo Tatrzańskie, Gminę Zakopiańską oraz Muzeum Tatrzańskie. Ukazano m.in. dorobek B. Wigiliewa i E. Romera.

W drugim dziale zgromadzono pamiątki, dotyczące rodziny Fedorowicza, jego pracy, różnych uroczystości, a nawet działalności artystycznej itp. Obok fotografii i innych materiałów, dokumentujących głównie zakopiański okres działalności Fedorowicza, na uwagę zasługiwały książki poświęcone we fragmentach zakopiańskiemu meteorologowi. Były w tej liczbie opracowania R. Malczewskiego, J. Reychmana, J. Młodziejewskiego i wielu innych.

Kolejny dział stanowił zestaw fotografii zatytułowany: *Przyjaciele*. Pokazano m.in. podobizny W. Szafera, W. Goetla, J. Zborowskiego, J. Chybińskiego, T. i S. Zwolińskich, J. Młodziejewskiego.

Wreszcie ostatni dział — to portrety Fedorowicza z różnych lat, malowane i rysowane przez wybitnych artystów, okresowo lub stale pracujących w Zako-

¹ Obszerniejszy życiorys B. Krupińskiego wraz z wykazem publikacji z zakresu historii górnictwa został umieszczony w nr 2 z 1973 r. „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki”.